

دعای ۵۹ - هنگام شدت و سختی و مشکل شدن کارها

اللَّهُمَّ إِنَّكَ كَلَّفْتَنِي مِنْ نَفْسِي مَا أَنْتَ أَمْلَكُ
بِهِ مَيِّ، وَقُدْرَتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَيَّ أَغْلَبُ مِنْ قُدْرَتِي،
فَاعْطِنِي مِنْ نَفْسِي مَا يُرْضِيكَ عَنِّي، وَخُذْ
لِنَفْسِكَ رِضَاهَا مِنْ نَفْسِي فِي عَافِيَةٍ. اللَّهُمَّ لَا
طَاقَةَ لِي بِالْجُهْدِ، وَلَا صَبْرًا لِي عَلَى الْبَلَاءِ، وَلَا قُوَّةَ
لِي عَلَى الْفَقْرِ، فَلَا تَحْظُرْ عَلَيَّ رِزْقِي^۲، وَلَا تَكِلْنِي
إِلَى خَلْقِكَ، بَلْ تَفَرِّدْ بِحَاجَتِي، وَتَوَلَّ كِفَايَتِي^۳

خداوندا کار دشواری چون اصلاح نفسم را بر عهده من
نهاده‌ای که خودت از من به آن کار تواناتری و توانایی‌ات بر
آن کار و بر من، بیش از توانایی من است؛ پس مرا به کاری
برانگیز که تو را از من خشنود می‌گرداند و در حال عافیت و
تندرستی‌ام از من راضی باش. بارالها! من هیچ توانایی برای
تحمل سختی‌ها، و هیچ صبوری برای تحمل بلاها، و هیچ توانی در
برابر فقر ندارم. پس روزی‌ام را بر من تنگ مگیر، مرا به خلق
خود وامگذار، بلکه خودت نیازم را برآورده کن و کفایت
امورم را به عهده بگیر.

وَأَنْظُرْ إِلَيَّ، وَأَنْظُرْ لِي فِي جَمِيعِ أُمُورِي، فَإِنَّكَ إِنْ
 وَكَلْتَنِي إِلَى نَفْسِي عَجَزْتُ عَنْهَا وَلَمْ أَقِمَّ مَا فِيهِ
 مَصْلَحَتُهَا، وَإِنْ وَكَلْتَنِي إِلَى خَلْقِكَ تَجَهَّمُونِي، وَإِنْ
 أَلْجَأْتَنِي إِلَى قَرَابَتِي ۚ حَرْمُونِي ۚ، وَإِنْ أَعْطُوا أَعْطُوا
 قَلِيلًا نَكِدًا، وَمَنُوا عَلَيَّ طَوِيلًا وَذَمُّوا كَثِيرًا،
 فَبِفَضْلِكَ اللَّهُمَّ فَأَغْنِنِي، وَبِعَظَمَتِكَ فَانْعَشْنِي،
 وَبِسَعَتِكَ فَأَبْسُطْ يَدَيَّ، وَبِمَا عِنْدَكَ فَاكْفِنِي ۖ

به من نگاه کن و در تمام امور زندگی ام همراهی ام کن. چون
 اگر مرا به حال خودم واگذاری، از پس خودم بر نمی آیم و
 نمی توانم آنچه برایم سودمند است را درست انجام دهم.
 اگر مرا به دیگر بندگان بسپاری، با سردی و بی مهری با من
 رفتار می کنند. اگر به خویشاوندانم پناه ببرم، مرا محروم
 می سازند. حتی اگر چیزی به من بدهند، کم و پردرد سر
 و با منت گذاری فراوان همراه است، و بارها مرا سرزنش
 می کنند. پس خدایا، با فضل و کرم خودت مرا بی نیاز
 کن، با بزرگواری ات مرا زندگی ببخش، با گستردگی لطف و
 رحمتت دستم را گشاده کن، و با آنچه نزد توست، نیازهایم
 را برآورده ساز.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَخَلِّصْنِي مِنَ
 الْحَسَدِ، وَاحْصُرْنِي عَنِ الذُّنُوبِ، وَوَرِّعْنِي عَنِ
 الْمَحَارِمِ، وَلَا تُجَرِّئْنِي عَلَى الْمَعَاصِي، وَاجْعَلْ
 هَوَايَ عِنْدَكَ، وَرِضَايَ فِيمَا يَرِدُ عَلَيَّ مِنْكَ، وَبَارِكْ
 لِي فِيمَا رَزَقْتَنِي وَفِيمَا خَوَّلْتَنِي وَفِيمَا أَنْعَمْتَ بِهِ
 عَلَيَّ، وَاجْعَلْنِي فِي كُلِّ حَالَاتِي مَحْفُوظًا، مَكْلُوءًا
 مَسْتُورًا مَمْنُوعًا مُعَاذًا مُجَارًا.

خداوندا! بر محمد و خاندانش درود فرست و مرا از حسادت
 رها کن، از گناهان محفوظم بدار، و مرا از حرام‌ها دور نگه
 دار و نسبت به گناهان جری و جسور نکن. خواسته‌هایم
 را متوجه خود ساز و چنان کن که به هر چه از تو می‌رسد
 خرسند باشم. در هر آنچه روزی‌ام کرده‌ای، و از کرمت به
 من بخشیده‌ای، و در هر نعمتی که بر من ارزانی داشته‌ای،
 برایم برکت قرار بده. و مرا در تمام حالات زندگی‌ام حفظ
 کن، و در امان و در پوشش و دور از هر آسیبی قرار بده، و تحت
 حمایت و پناه خود نگه دار.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَقِضْ عَنِّي كُلَّ
 مَا أَلْزَمْتَنِيهِ وَفَرَضْتَهُ عَلَيَّ لَكَ فِي وَجْهِهِ مِنْ وُجُوهِ
 طَاعَتِكَ، أَوْ لَخَلْقِي مِنْ خَلْقِكَ وَإِنْ ضَعُفَ عَنِّي

ذَلِكَ بَدَنِي، وَوَهَنْتُ عَنْهُ قُوَّتِي، وَلَمْ تَنْلَهُ مَقْدُرَتِي،
 وَلَمْ يَسَعَهُ مَالِي وَلَا ذَاتُ يَدِي، ذَكَرْتُهُ أَوْ
 نَسِيْتُهُ هُوَ يَارَبِّ مِمَّا قَدْ أَحْصَيْتَهُ عَلَيَّ وَأَغْفَلْتَهُ أَنَا
 مِنْ نَفْسِي، فَأَدِّهِ عَنِّي مِنْ جَزِيلِ عَطِيَّتِكَ وَكَبِيرِ
 مَا عِنْدَكَ، فَإِنَّكَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ، حَتَّى لَا يَبْقَى عَلَيَّ
 شَيْءٌ مِنْهُ تُرِيدُ أَنْ تُقَاصِنِي بِهِ مِنْ حَسَنَاتِي، أَوْ
 تُضَاعِفَ بِهِ مِنْ سَيِّئَاتِي يَوْمَ الْقَاكَ يَارَبِّ.

خدایا! بر محمد و خاندانش درود فرست و هر وظیفه و
 مسؤلیتی که بر عهده‌ام گذاشتی و بر من واجب کردی،
 چه در حق خودت و در مسیر بندگی‌ات و چه در حق دیگر
 بندگان، برایم ادا کن؛ حتی اگر بدنم از ادای آن ناتوان
 باشد، قوتم کم باشد، توانایی مالی‌ام نرسد، یا از عهده‌اش
 برنیايم. چه آن مسؤلیت را به یاد داشته باشم و چه
 فراموش کرده باشم. پروردگار من! آن وظیفه‌ای که تو بر
 من مقرر داشته‌ای و من از آن غفلت ورزیده‌ام، از روی بخشش
 بزرگت و نعمت‌های بی‌کرانت، آن‌ها را به جای من ادا کن
 زیرا تو بسیار بخشنده و بزرگواری. کاری کن که هیچ چیز
 از این وظایف بر عهده‌ام باقی نماند که بجواهی روزی که تو
 را ملاقات می‌کنم، از نیکی‌هایم کم کنی یا به خاطر آن
 گناهانم را دوچندان کنی، ای پروردگار من!

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَارْزُقْنِي الرَّغْبَةَ فِي
 الْعَمَلِ لَكَ لِأَخْرَجْتِي، حَتَّى أَعْرِفَ صِدْقَ ذَلِكَ مِنْ
 قَلْبِي، وَحَتَّى يَكُونَ الْغَالِبُ عَلَيَّ الزُّهْدَ فِي دُنْيَايَ،
 وَحَتَّى أَعْمَلَ الْحَسَنَاتِ شَوْقًا، وَأَمِّنَ مِنَ السَّيِّئَاتِ
 فَرَقًا وَخَوْفًا، وَهَبْ لِي نُورًا أَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ،
 وَأَهْتَدِي بِهِ فِي الظُّلُمَاتِ، وَأَسْتَضِيءُ بِهِ مِنَ
 الشَّكِّ وَالشُّبُهَاتِ.

خدایا! بر محمد و آل او درود فرست و اشتیاق و رغبتی روزیم
 کن که همواره به فرمان تو برای آخرت خود کار کنم،
 تا آنجا که صدق دل خویش در این راه درک کنم، کاری
 کن که زهد و بی‌تعلقی به دنیا بر دلم چیره شود، اعمال
 نیک را با اشتیاق انجام دهم، و از بدی‌ها به‌خاطر ترس و خوف
 از تو در امان بمانم. نوری به من عطا کن که با آن در میان
 مردم گام بردارم، و در تاریکی‌ها راه درست را بیابم، و در پرتو
 روشنائی آن، از تردیدها و شبهات رهائی یابم.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَارْزُقْنِي خَوْفَ غَمِّ
 الْوَعِيدِ، وَشَوْقَ ثَوَابِ الْمَوْعُودِ، حَتَّى أَجِدَ لَذَّةَ مَا
 أَدْعُوكَ لَهُ، وَكَأَبَةَ^۸ مَا اسْتَجِيرُ بِكَ مِنْهُ. اللَّهُمَّ قَدْ

تَعَلَّمُ مَا يُصْلِحُنِي مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي، فَكُنْ
بِحَوَائِجِي حَفِيًّا.

خدایا! بر محمد و آل او درود فرست و به من ترس از درد و اندوه عذاب، و شوق و اشتیاق نسبت به پاداش وعده داده شده را روزیم کن، تا لذت چیزی را که تو را برای رسیدن به آن می‌خوانم، بچشم، و تلخی و اندوه آنچه از تو به پناه می‌آورم را احساس کنم. خدایا! تو به خوبی می‌دانی چه چیزی کار دنیا و آخرت من را اصلاح می‌کند، پس لطف و توجهت را به نیازهایم دریغ مکن و آنها را برآورده کن.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَارْزُقْنِي الْحَقَّ
عِنْدَ تَقْصِيرِي فِي الشُّكْرِ لَكَ، بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فِي
الْيُسْرِ وَالْعُسْرِ، وَالصَّحَّةِ وَالسَّقَمِ، حَتَّى أَتَعَرَّفَ
مِنْ نَفْسِي رَوْحَ الرِّضَا، وَطَمَآنِينَةَ النَّفْسِ مِنِّي بِمَا
يَجِبُ لَكَ، فِيمَا يَحْدُثُ فِي حَالِ الْخَوْفِ وَالْأَمْنِ،
وَالرِّضَا وَالسُّخْطِ، وَالضَّرِّ^۹ وَالنَّفْعِ.

خداوند! بر محمد و آل محمد درود فرست و آن هنگام که در شکرگزاری نعمتهایی که در آسانی و سختی و در سلامتی و بیماری به من عطا کردی، کوتاهی کردم، حقیقت را روزی ام کن تا در وجودم روح رضایت را بیابم و آرامشی عمیق پیدا کنم، به گونه‌ای که در هر شرایطی، چه در ترس و امنیت، چه در خشنودی و ناخشنودی، و چه در زیان و سود، به آنچه بر من واجب است و حق توست، پایبند باشم.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَارْزُقْنِي سَلَامَةً
 الصَّدرِ مِنَ الحَسَدِ حَتَّى لَا أَحْسُدَ أَحَدًا مِنْ
 خَلْقِكَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ فَضْلِكَ، وَحَتَّى لَا أَرَى نِعْمَةً
 مِنْ نِعَمِكَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فِي دِينٍ أَوْ دُنْيَا،
 أَوْ عَافِيَةٍ أَوْ تَقْوَى، أَوْ سَعَةٍ أَوْ رَحَاءٍ، إِلَّا رَجَوْتُ
 لِنَفْسِي أَفْضَلَ ذَلِكَ بِكَ وَمِنْكَ، وَحَدَكَ لِأَشْرِيكَ
 لَكَ.

خداوندا! بر محمد و آلش درود فرست و به من سینه‌ای پاک و سالم از حسد عطا کن تا به هیچ یک از بندگان که در حق آنان کوچکترین احسان و فضلی کرده‌ای، حسادت نکنم؛ و هرگاه نعمتی از نعمت‌های بی‌کرانت را در کسی ببینم، چه در دین و دنیا، یا در سلامتی و تقوا، یا در فراخی و آسایش، امیدوار باشم که تو نعمتی بهتر از آن را نصیبم گردانی، تو که یکتایی و شریکی نداری.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَارْزُقْنِي التَّحَفُّظَ مِنَ
 الخَطَايَا، وَالْإِحْتِرَاسَ مِنَ الزَّلَلِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 فِي حَالِ الرِّضَا وَالْغَضَبِ، حَتَّى أَكُونَ بِمَا يَرِدُ
 عَلَيَّ مِنْهُمَا بِمَنْزِلَةِ سَوَاءٍ، عَامِلًا بِطَاعَتِكَ، مُؤَثِّرًا

لِرِضَاكَ عَلَى مَا سِوَاهُمَا فِي الْأَوْلِيَاءِ وَالْأَعْدَاءِ، حَتَّى
يَأْمَنَ عَدُوِّي مِنْ ظُلْمِي وَجَوْرِي، وَيَيَأْسَ وَلِيِّي مِنْ
مَيْلِي وَأَنْحِطَاطِ هَوَايِ.

خدایا! بر محمد و آلش درود فرست و پرهیز از گناهان و دوری
از لغزش‌ها را در امور دنیا و آخرت روزی‌ام کن تا در برابر
هر آنچه که در حالت خوشی و خشم، به من می‌رسد، حال
یکسانی داشته باشم و همیشه فرمان تو را اطاعت کنم و در
حق دوستان و دشمنان تو رضایت تو را بر خشنودی و خشم
خود ترجیح دهم تا دشمنم از ظلم و ستم من در امان باشد و
دوستم از میل و هوای نفس من ناامید گردد.

وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يَدْعُوكَ مُخْلِصاً فِي الرَّخَاءِ، دُعَاءَ
الْمُخْلِصِينَ الْمُضْطَرِّينَ لَكَ فِي الدُّعَاءِ، إِنَّكَ حَمِيدٌ
مَجِيدٌ.

و مرا از کسانی قرار ده که به هنگام آسودگی تو را از روی
اخلاص می‌خوانند، آن سان که درماندگان مضطرب از روی
اخلاص دعا می‌کنند که تو قطعاً ستوده بزرگواری.

مصادر:

- ابن طاووس، علی بن موسی، إقبال الأعمال (ط - القديمة)،
- جلد، دارالکتب الإسلامیه - تهران، چاپ: دوم، ۱۴۰۹ ق.

- علی بن الحسین علیه السلام، امام چهارم، الصحیفة السجادیة، ۱ جلد، دفتر نشر الهادی - قم، چاپ: اول، ۱۳۷۶ ش.
- مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار (ط - بیروت)، ۱۱۱ جلد، دار احیاء التراث العربی - بیروت، چاپ: دوم، ۱۴۰۳ ق.

پاورقی:

۱. در برخی نسخه ها: إلهی
۲. زبر برخی نسخه ها: رزقك
۳. در برخی نسخه ها اضافه دارد: فِي هَذَا الشَّهْرِ الْمُبَارَكِ وَلَا تُلِحْنِي إِلَى خَلْقِكَ بَلْ تَقَرَّدْ يَا سَيِّدِي بِمَحَاجَتِي وَتَوَلَّ كِفَايَتِي وَانظُرْ فِي أُمُورِي
۴. در برخی نسخه ها: أَهْلِي
۵. در برخی نسخه ها اضافه دارد: وَمَقْتُونِي
۶. در برخی نسخه ها دعا تا همین فراز آمده است.
۷. در برخی نسخه ها: كَثِير
۸. در برخی نسخه ها: كَأْبَةٌ
۹. در برخی نسخه ها: الضَّرَّ